

ҚАРАҚАЛПАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ НЫЗАМЫ

25.06.1997-ж. №265/І

МӘЛИМЛЕМЕ АЛЫҰ КЕПИЛЛИКЛЕРИ ҰӘМ ЕРКИНЛИГИ ҰАҚҚЫНДА

1-статья. Нызамының мақсети

Бул нызам ҳәр бир адамның мәлимлемени еркин ҳәм тосқынлықсыз алыўға яки бериўге, излеўге ҳәм изертлеўге ямаса тарқатыўға байланыслы конституциялық ҳуқықын әмелге асырыўдың барысында жүзеге келетуғын қатнасықларын тәртиплестиреди.

2-статья. Мәлимлеме алыў кепилликлери ҳәм еркинлиги ҳаққында нызам ҳүжжетлери

Мәлимлеме алыў кепилликлери ҳәм еркинлиги ҳаққындағы нызам ҳүжжетлери Қарақалпақстан Республикасының Конституциясынан, усы Нызамнан ҳәм басқа да нызам актлеринен ибарат болады.

3-статья. Мәлимлеме алыў кепилликлери

Ұәр бир пуқараның мәлимлеме алыў ҳуқықына кепиллик бериледи. Мәлимлемени излеў, оны алыў ҳәм изертлеў яки бериў ямаса тарқатыў ҳуқықы мәмлекет тәрәпинен қорғалады.

4-статья. Мәлимлеме алыў еркинлигиниң тийкарғы принциплери

Мәлимлеме алыў еркинлигиниң тийкарғы принциплери мәлимлемениң жәриялылығынан, ҳәммениң алыў мүмкиншилигинен, ашық-айдынлығынан ҳәм дурыслығынан ибарат болады.

5-статья. Мәлимлеме алыўға байланыслы сораў

Ұәр бир адам мәлимлеме сорап тиккелей өзи ямаса нызамлы ўәкиллер арқалы мүрәжат етиў ҳуқықына ийе.

6-статья. Сораў түрлери ҳәм оны қарап шығыў мүддетлери

Мәлимлеме алыўға байланыслы сораў жазба ямаса аўызеки түрде болыўы мүмкин.

Жазба сораўда мүрәжат етиўшиниң исми, әкесиниң исми, фамилиясы, мекан жайы, соралатуғын мәлимлемениң атамасы ямаса сыпаты көрсетиледи.

Жазба сораўлар дизимнен өткерилиўи тийис.

Сорауға мүмкіншилиги барынша қысқа мүддетте, егер нызамшылықта басқа жағдай көзде белгиленген болмаса, сорау алынған сәнеден баслап отыз күннен кешиктирилмей жууап қайтарылыу керек.

Ауызеки сорауға имканиятына қарап дәрхал жууап берилиуи тийис.

Егер сорау берилген уйым ямаса соралып атырған лауазымлы адам тийисли мәлимлемеге ийе болмаса, мүрәжат етиушиге бул ҳаққында сорау алынған сәнеден баслап жети күннен кешиктирилмей мәлим етиуге, сондай-ақ имканиятына қарап оған бундай мәлимлемеге ийе болған уйымның атамасын ямаса лауазымлы адамның исмин хабар етиуге миннетли.

7-статья. Мәлимлеме алыуды тәмийинлеу

Мәмлекетлик уйымлар, пуқаралардың өзин-өзи басқарыу уйымлары, жәмийетлик бирлеспелер, кәрханалар, мәкемелер, шөлкемлер хәм лауазымлы адамлар хәр кимге өзиниң ҳуқықларына, нызамлы мәплерине қатнасы болған хұжжетлер, қарарлар хәм басқа да материаллар менен танысып шығыу имканиятын жаратып берийге миннетли. Мәлимлеме алыу имканияты тийисли материалларды жәриялау хәм тарқатыу жолы менен тәмийинленеди.

8-статья. Мәлимлеме берий хәм оған ҳақы төлеу

Мүрәжат етиушиниң ҳуқықларына хәм нызамлы мәплерине қатнасы бар мәлимлеме оның сорауы бойынша бийпул бериледи.

Басқа мәлимлемени бергени ушын тәрәплердиң келисими менен ҳақы алыныуы мүмкин.

9-статья. Сыр тутылатуғын мәлимлеме хәм оны сыртқа шығармау

Мәмлекетлик уйымлар, пуқаралардың өзин-өзи басқарыу уйымлары, жәмийетлик бирлеспелер, кәрханалар, мәкемелер, шөлкемлер менен лауазымлы адамларға мәмлекетлик сырдан ибарат болған ямаса нызам арқалы қорғалатуғын усундай қупыя тутылатуғын хәрқандай мәлимлемени басқаларға берийге болмайтуғынлығы билдириледи хәм нызамға мууапық қадағаланады.

10-статья. Мәлимлеме дерегин жәрия етпеу

Ғалаба хабар қураллары мәлимлеме дерегин хәм лақабын қойған автордың кимлигин оның келисимисиз жәрия етиуге ҳақылы емес. Мәлимлеме дереги ямаса автордың кимлиги тек ғана судтың шешими менен жәрия етиледи.

11-статья. Мәлимлемениң дурыслығы ушын жууапкершилик

Ғалаба хабар қураллары жәрияланатуғын мәлимлемениң дурыслығын тексерип көрийге миннетли хәм олар мәлимлеме берийши менен бирликте оның дурыслығы ушын нызамда белгиленген тәртипте жууапкер болады.

12-статья. Шағым етиу хуқықы

Мәмлекетлик уйымлардың, пуқаралардың өзін-өзи басқарыу уйымларының, жәмийетлик бирлеспелердің, кәрханалардың, мәкемелердің, шөлкемлердің хәр лаўазымлы адамлардың пуқаралардың мәлимлеме алыу хуқықын кемситетуғын хәрекетлери ямаса хәрекетсизлиги үстинен судқа шағым етилиуи мүмкин.

13-статья. Мәлимлеме алыу хуқықын бузғаны ушын жуўапкершилик

Мәлимлеме алыу хуқықының бузылыуында айыплы болған адамлар нызамға муўапық жуўапкершиликке тартылады.

14-статья. Мәлимлеме алыу кепилликлери хәм еркинлиги саласындағы халық аралық шәртнамалар

Егер Қарақалпақстан Республикасының аймағындағы хәрекеттеги халық аралық шәртнамада бул нызамда нәзерде тутылғаннан басқа режелер белгиленген болса, халық аралық шәртнама қәделери қолланылады.